

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport
Opublikowano: czwartek, 16, lipiec 2026 08:34
Piotr Majoch
Odsłony: 227

Rzecznik Praw Obywatelskich zwraca uwagę na rozbieżności interpretacyjne przepisów ustawy regulujących organizację nauki języków mniejszości w osobnych szkołach. W piśmie skierowanym do Prezesa Rady Ministrów podkreślił konieczność przeanalizowania obowiązujących regulacji i doprowadzenia do sprecyzowania przepisów mających znaczenie dla realizacji prawa do edukacji mniejszości narodowych i etnicznych.

Nauka języka mniejszości wciąż podatna na różne interpretacje przepisów

Problem dotyczący organizacji nauki języka mniejszości narodowych i etnicznych obejmuje rozbieżności w interpretacji przepisów ustawy - Prawo oświatowe (P.oś.) oraz ustawy o systemie oświaty (u.s.o.). W szkołach, w których obowiązkową nauką takiego języka są objęci wszyscy uczniowie, podnoszone są problemy dotyczące realizacji prawa do nauki języków mniejszości i regionalnych w osobnych szkołach. Szczególną uwagę zwraca problematyka klasyfikowania uczniów, którzy rezygnują z nauki w takiej szkole.

Dotychczasowa praktyka szkół polegająca na wymogu złożenia deklaracji o woli nauki języka mniejszości już na etapie rekrutacji została zakwestionowana przez Najwyższą Izbę Kontroli oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej jako niezgodna z art. 14 ust. 1 P.oś. ustanawiającym zasadę powszechnego dostępu do rekrutacji w szkole publicznej. Same deklaracje o chęci nauki takiego języka mają charakter dobrowolny. Wynikają z § 2 rozporządzenia MEN z 18 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym.

Rzecznik Praw Obywatelskich zauważył, że wśród form organizacyjnych nauczania języka mniejszości w szkołach ustawa o systemie oświaty wymienia:

- osobne grupy, oddziały lub szkoły
- grupy, oddziały i szkoły - z dodatkową nauką języka oraz własnej historii i kultury
- międzyszkolne zespoły nauczania

Jak podaje RPO, mniejszości oraz społeczność posługująca się językiem regionalnym wywodzą z tego przepisu prawo do organizacji nauki języka w odrębnych szkołach, co prowadzi do wniosku, że jedną z form organizacji nauki w języku mniejszości czy języku regionalnym w formie dodatkowej jest objęcie nią wszystkich uczniów danej szkoły.

Rezygnacja z nauki języka i jej konsekwencje nadal niejasne

Kształcenie w szkole z nauką języka mniejszości lub języka regionalnego nie ma jednak charakteru obowiązkowego, co dotyczy także szkół podstawowych. W konsekwencji wnioszek o objęcie nauką języka mniejszości lub języka regionalnego, składany na etapie rekrutacji do szkół dla mniejszości lub społeczności posługującej się językiem regionalnym, nadal ma charakter dobrowolny. Powstaje wówczas pytanie, czy nauka języka mniejszości w ogóle powinna być inicjowana na wniosek ucznia lub rodzica – jeżeli zgodnie ze statutem szkoły każdy uczeń jest obowiązkowo objęty nauką języka mniejszości lub języka regionalnego. Zdaniem RPO procedura powinna zostać lepiej sprecyzowana, aby pozwolić szkołom dla mniejszości i społeczności posługującej się językiem regionalnym na wymaganie złożenia

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: czwartek, 16, lipiec 2026 08:34

Piotr Majoch

Odsłony: 227

deklaracji woli nauki takiego języka już na etapie ubiegania się o przyjęcie do danej szkoły.

W piśmie skierowanym na wcześniejszym etapie do Minister Edukacji Narodowej zwrócił uwagę, że nauczanie języka mniejszości oraz języka regionalnego w osobnych szkołach nie powinno być oceniane jako naruszenie zasady powszechnej dostępności rekrutacji. Wymóg przedstawienia wniosku o objęcie nauką takiego języka umożliwia bowiem uczestnictwo w takiej rekrutacji na równych zasadach, czyli zgodnie z jej założeniami. Jako wolę objęcia nauką takiego języka można wobec tego traktować już samo wzięcie udziału w procesie, jednak przepisy i ich spójność wciąż wymagają dogłębnej analizy.

Rzecznik zauważa, że pomimo zmiany przepisów wciąż niejasne pozostają kwestie rozbieżności interpretacyjnych, które tworzą wątpliwość dotyczącą skutków rezygnacji z nauki języka mniejszości lub języka regionalnego w szkołach, w których taką nauką objęci są zgodnie ze statutem wszyscy uczniowie. W związku z tym wniosek o przeprowadzenie stosownych analiz wpłynął na biurko premiera Donalda Tuska.

Źródło: [BIP RPO](#)